

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ
NATIONAL ELECTION BOARD OF ETHIOPIA

በልዩ ምርጫ ክልሎች የመራጮች ምዝገባ አተገባበር ማዕቀፍ

I. መግቢያ

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ምርጫ እንዲያከናውንባቸው ከተወሰኑ መደበኛ የምርጫ ክልሎች በተጨማሪ ልዩ የምርጫ ክልል /Special Constituency/ ተብለው በተለዩ የምርጫ ክልሎችም ምርጫ የማከናወን ሀላፊነት በህግ ተጥሎበታል። እነዚህ ልዩ የምርጫ ክልሎች እንዲዋቀሩ ያስፈለገበት ዋነኛ ምክንያት አነስተኛ ቁጥር ያላቸው ብሔረሰቦች በፌዴራሉ የህዝብ ተወካዮች እና በክልል ምክር ቤቶች ውስጥ የሚኖራቸውን ውክልና ማረጋገጥ እንደመሆኑ በዋናነት በእነዚህ ልዩ የምርጫ ክልሎች በመራጩነት እንዲሳተፉ የሚጠበቁት በዚህ ልዩ የምርጫ ክልል ስር የሚገኙ የብሔረሰቡ አባላት ናቸው። ይሁን እንጂ አንዳንድ ጊዜ በልዩ ምርጫ ክልል የሚመርጥ ግለሰብ ብቁነት በተለይም የብሔረሰቡን ማንነት ማረጋገጥ አዳጋች የሚሆንበት አጋጣሚ ሊፈጠር ይችላል።

ግለሰቧ የብሔረሰቡ አባል መሆኗን ለማረጋገጥ ተግባራዊ የሚደረገው ስርዓት እንዲሁም የግለሰቧ በልዩ ምርጫ ክልል የምትመርጥ ብሔረሰብ አባል መሆኗን በሚመለከት ተቃውሞ በሚቀርብበት ጊዜ በምን አግባብ መስተናገድ ይኖርበታል የሚለው አግባብነት ያለው ማዕቀፍ ተበጅቶለት ወጥነት ባለው ሁኔታ መካሄድ ይኖርበታል። ይህም በእነዚህ ልዩ የምርጫ ክልሎች የሚደረገውን ምርጫ ፍትሐዊነት እና ተአማኒነት በማረጋገጥ ረገድ ጉልህ ሚና ይኖረዋል።

በመሆኑም በልዩ ምርጫ ክልሎች የሚመርጡ ግለሰቦችን የሚመለከተው ሁሉን አቀፍ መመሪያ በአዋጅ ቁጥር 1162/2011 አንቀፅ 13 ንዑስ ቁጥር 1/መ/ መሰረት በቦርዱ ተዘጋጅቶ የሚፀድቅ ሲሆን ለ6ኛው አገር አቀፍ ምርጫ አፈፃፀም ያገለግል ዘንድ ይህ የአተገባበር ማዕቀፍ በስራ ላይ እንዲውል ተወስኗል።

II. አላማ

የዚህ አተገባበር መመሪያ ዋና አላማ በልዩ ምርጫ ክልል የመምረጥ መብት ያላቸው ዜጎች የብሔረሰቡ አባላት መሆናቸው የሚረጋገጥበት እንዲሁም የብሔረሰብ አባልነትን የሚመለከት ተቃውሞ ሲቀርብ የሚስተናገድበትን አግባብ መወሰን ነው።

III. ተፈፃሚነት

ይህ መመሪያ 6ኛው አገር አቀፍ ምርጫ በሚደረግባቸው ልዩ ምርጫ ክልሎች ላይ የመራጮች ምዝገባ በሚከናወንበት ሂደት ተፈፃሚ ይሆናል።

IV. በልዩ ምርጫ ክልል መራጮችን ማረጋገጫ መሰረታዊ መርህ

አንድ ግለሰብ በልዩ የምርጫ ክልል የምትመርጥ የብሔረሰብ አባል መሆኗን ገልፃ ወይም በራሷ አረጋግጦ /self identification/ በመራጫነት መመዝገብ ትችላለች።

V. ሌሎች የመራጫነት መመዘኛዎችን ማረጋገጥ አስፈላጊነት

አንድ ግለሰብ ራሷን የብሔረሰቡ አባል መሆኗን በማረጋገጥ ለምዝገባ ስትቀርብ በመራጫ ምዝገባ መመሪያ ቁጥር 6/2013 አንቀፅ 19 ስር የተቀመጡትን በማንኛውም የምርጫ ክልል በሚሳተፉ መራጮች ላይ ተፈፃሚ የሚሆኑትን መመዘኛዎች ማሟላት ይኖርባታል።

VI. ስለመቃወም

በአንድ ልዩ ምርጫ ክልል የሚመርጡ ብሔረሰብ አባላት ወይም በምርጫ ጣቢያው የተገኙ የፖለቲካ ፓርቲ ወይም የግል እጩ ተወካዮች እራሷን የብሔረሰቡ አባል ነኝ በማለት አረጋግጦ በመራጫነት ለመመዝገብ ምርጫ ጣቢያ የተገኘችን ግለሰብ በልዩ ምርጫ ክልል የምትመርጥ የብሔረሰብ አባል አይደለችም በማለት ተቃውሞዋን ማቅረብ ይችላሉ።

ከላይ በተገለፀው አኳኋን ተጨባጭ ተቃውሞ የቀረበ እንደሆነ የምርጫ ጣቢያ ሀላፊዋ መራጫ በልዩ ምርጫ ጣቢያ የምትመርጥ መራጫ አይደለችም በሚል ተቃውሞ ያቀረበው ግለሰብ ተቃውሞውን ሊያረጋግጥለት የሚችል ማስረጃ እንዲያቀርብ ታደርጋለች።

VII. በልዩ ምርጫ ክልል የምትመርጥ ብሔረሰብ አባልነት ላይ የቀረበ ተቃውሞን ለማረጋገጥ የሚቀርብ ማስረጃ

በልዩ ምርጫ ክልል የምትመርጥ ብሔረሰብ አባል አይደለችም በሚል ተቃውሞ ያቀረበው ግለሰብ በልዩ ምርጫ ክልል የምትመርጥ ብሔረሰብን ባህልና ልማድ በሚገባ የሚያውቁ ሶስት አንጋፋ የብሔረሰብ አባላትን ለምርጫ ጣቢያው ሀላፊ በማቅረብና ግለሰቦቹ በሚሰጡት ምስክርነት የምዝገባ ክልከላው እንዲደረግ ማድረግ ይችላል።

ስለ መራጭ የብሔረሰብ አባልነት ምስክርነት የምትሰጥ ግለሰብ እጩ ተወዳዳሪ ወይም የእጩ ተወካይ ያልሆነች እንዲሁም በምርጫ ክልሉ ውስጥ በመራጭነት የተመዘገበች፣ መሆን ይኖርባታል።

VIII. የምስክር መስማት ስርዓት እና ውሳኔ አሰጣጥ

የብሔረሰቡ አባል ነኝ ስትል በራሷ አረጋጋጭነት ለመራጭነት የቀረበችን መራጭ በልዩ ምርጫ ክልሉ የምትመርጥ ብሔረሰብ አባል አለመሆንዋን ለማረጋገጥ የሚሰጥ ምስክርነት በሚከተለው ስርዓት እንዲከናወን ይደረጋል።

- ምስክርነቱ በምርጫ ጣቢያ ሀላፊዋ መሪነት ይሰማል፤
- ምስክርነቱ በቃለ ጉባኤ ይያዛል፤
- በቃለ ጉባኤው ላይ ሁሉም የምርጫ ጣቢያው አስፈጻሚዎች እንዲፈራረሙበት ይደረጋል።

ምስክርነቱ ከላይ በተመለከተው አኳኋን እንዲሰማ ከተደረገና በማስረጃው ላይ ተገቢው ምርመራ በምርጫ ጣቢያው አስፈጻሚዎች ከተደረገ በኋላ :-

- ማስረጃው በእርግጥም ክልከላው መደረግ አለበት የሚለውን ካረጋገጠ መራጩ እንዳትመዘገብ ይደረጋል።
- ማስረጃው የቀረበውን ተቃውሞ በተጨማሪ ካረጋገጠ መራጩ በልዩ ምርጫ ክልል መራጭ ሆኖ እንድትመዘገብ ይደረጋል።

IX. ስለ ምርጫ ጣቢያዎች አወቃቀር

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ በልዩ ምርጫ ክልሎች ስር ለመራጫነት ብቁ የሆኑ ሁሉም በምርጫ ክልሉ ነዋሪ የሆኑ መራጮች የሚመዘገቡበትና ድምፅ የሚሰጡበት(መደበኛ ጣቢያዎች) እንዲሁም ልዩ ምርጫ ክልል የተወሰነላቸው የብሔረሰብ አባላት ብቻ በመራጫነት የሚመዘገቡበትን እና ድምፅ የሚሰጡበትን የምርጫ ጣቢያዎች በምርጫ ክልሉ የተለያዩ ስፍራዎች እንዲቋቋሙ ያደርጋል።

ምርጫ ጣቢያዎቹ የሚገኙበት ስፍራ በተቻለ መጠን የተራራቀ እንዲሆን ቦርዱ አስፈላጊውን ሁሉ ጥረት ያደርጋል።

በልዩ ምርጫ ክልል የሚመረጡ የብሔረሰብ አባላት የሚመዘገቡባቸውና እና ድምፅ የሚሰጡባቸው የምርጫ ጣቢያዎችን ለመለየት የሚያስችሉ መለያዎች በቦርዱ ተዘጋጅተው በምርጫ ጣቢያዎቹ መግቢያ ላይ ግልፅ በሆኑ ስፍራዎች እንዲለጠፉ ይደረጋል።

ይህ የአተገባበር ማዕቀፍ በቦርዱ ከፀደቀበት ነሐሴ 20 ቀን 2013 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ብርቱካን ሚደቅሳ

የኢትዮጵያ ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ ሰብሳቢ